

Biroul permanent al Senatului

L 274 / 25.5.2023

Parlamentul României
Senat

*Comisia juridică, de numiri,
disciplină, imunități și validări*

Nr. XIX/ 150 / 23.05.2023

RAPORT

**asupra Propunerii legislative pentru modificarea și completarea Legii
nr.135/2010 privind Codul de procedură penală**

- L274/2023 -

În conformitate cu prevederile art.70 din Regulamentul Senatului, republicat, în vigoare, Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări, prin adresa nr. **L274/2023** din data de 8 mai **2023**, a fost sesizată de către Biroul permanent al Senatului în vederea dezbaterii și elaborării raportului asupra **Propunerii legislative pentru modificarea și completarea Legii nr.135/2010 privind Codul de procedură penală**, având ca inițiatori: *Senatori și Deputați; Berea Cristinel-Gabriel - senator USR; Bob Virgil Marius - senator USR; Bodea Marius - senator USR; Bordei Cristian - senator USR; Cernic Sebastian - senator USR; Darău Ambrozie-Irineu - senator USR; Dinică Silvia-Monica - senator USR; Ghica Cristian - senator USR; Ivan Dan - senator USR; Negoii Eugen-Remus - senator USR; Oprinoiu Aurel - senator USR; Pălărie Ștefan - senator USR; Postică Andrei - senator USR; Spătaru Elena-Simona - senator USR; Trifan Raoul-Adrian - senator USR; Vicol Costel - senator USR; Vlad Sergiu Cosmin - senator USR; Apostol Alin-Gabriel - deputat USR; Badea Mihai-Alexandru - deputat USR; Barna Ilie-Dan - deputat USR; Blaga Daniel-Codruș - deputat USR; Botez Mihai-Cătălin - deputat USR; Bulai Iulian - deputat USR; Buzoianu Diana-Anda - deputat USR; Chichirău Cosette-Paula - deputat USR; Ciornei Radu Tudor - deputat USR; Cristian Brian - deputat USR; Dehelean Silviu - deputat USR; Drancă Andrei-Iulian - deputat USR; Drulă Cătălin - deputat USR; Hangan Pollyanna-Hanellore - deputat USR; Ilie Victor - deputat USR; Ion Stelian-Cristian - deputat*

USR; Lazăr Ion-Marian - deputat USR; Lazăr Teodor - deputat USR; Lőrincz Ștefan-Iulian - deputat USR; Miftode Marius-Andrei - deputat USR; Miruță Radu-Dinel - deputat USR; Molnar Radu-Iulian - deputat USR; Moșteanu Liviu-Ionuț - deputat USR; Neagu Denisa-Elena - deputat USR; Prună Cristina-Mădălina - deputat USR; Seidler Cristian-Gabriel - deputat USR; Stoica Diana - deputat USR; Terente Eugen - deputat USR; Todosiu Beniamin - deputat USR; Țoiu Oana-Silvia - deputat USR; Ungureanu Emanuel-Dumitru - deputat USR; Wiener Adrian - deputat USR.

Propunerea legislativă are ca obiect stabilirea drept scop al măsurilor preventive și împiedicarea sustragerii suspectului ori a inculpatului de la executarea pedepsei, modificându-se în mod corespunzător unele dispoziții referitoare la condițiile în care se poate lua măsura arestării preventive și prevăzându-se posibilitatea instanței de a lua măsuri preventive prin sentință; totodată se majorează durata totală a controlului judiciar în cursul judecății.

Potrivit Expunerii de motive, în primul rând, este important ca în enumerarea scopurilor pentru care se instituie măsurile preventive să fie cuprins, în mod expres, și scopul prevenirii sustragerii de la executarea pedepsei.

Se consideră oportună majorarea duratei pentru care se poate aplica, în faza de judecată, măsura controlului judiciar (și cea a controlului judiciar pe cauțiune) de la 5 la 7 ani. În felul acesta se face încă o diferențiere între măsurile preventive mai puțin intruzive și alte măsuri preventive, mai dure (arestul la domiciliu și arestarea preventivă). Este firesc ca măsurile preventive mai puțin intruzive să poată fi luate pe o durată mai mare decât arestul la domiciliu și arestarea preventivă. Extinderea duratei pentru care poate fi luată măsura preventivă a controlului judiciar (și a celui pe cauțiune) poate fi un instrument util în prevenirea sustragerii de la executarea pedepsei.

Se propune ca la art. 223 alin. (1) lit. a) temeiul juridic al arestării preventive să fie suplimentat cu ipoteza în care inculpatul a fugit sau s-a ascuns în scopul de a se sustrage de la executarea pedepsei ori a făcut pregătiri de orice natură pentru astfel de acte.

O altă schimbare preconizată este aceea a adăugării a încă unui temei de arestare preventivă (și arest la domiciliu).

Acesta este un instrument care îi oferă posibilitatea judecătorului de primă instanță și a celui de apel de a lua măsuri preventive în cazul în care se pronunță o pedeapsă cu detențiunea pe viață sau cu închisoarea mai mare de 3 ani, dacă are suspiciuni rezonabile că, față de această condamnare în primă instanță la o pedeapsă privativă de libertate, inculpatul ar putea să se sustragă de la executare.

Consiliul Legislativ a analizat propunerea legislativă și a avizat favorabil, cu observații și propuneri.

Consiliul Economic și Social a avizat favorabil proiectul legislativ cu observații.

Consiliul Superior al Magistraturii a transmis un punct de vedere, apreciind în urma ședinței Comisiei nr. 1 reunită- "Legislație și cooperare interinstituțională" că nu se impune transmiterea unui aviz, prin raportare la prevederile art. 39 alin. (3) din Legea nr. 305/2022 privind Consiliul Superior al Magistraturii.

Comisia pentru drepturile omului, egalitate de șanse, culte și minorități a transmis avizul cu nr. 361 - FAVORABIL.

În ședința din 23 mai 2023, membrii Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări, analizând propunerea legislativă precum și avizele și punctele de vedere primite sau exprimate în cadrul dezbaterilor, au hotărât, cu majoritate de voturi ale celor prezenți, să adopte un raport de respingere, fără amendamente.

În cadrul dezbaterilor au fost reliefate anumite aspecte, cuprinse de altfel și în punctul de vedere al Consiliului Superior al Magistraturii, referitoare la modificarea sau completarea:

1. dispozițiilor art. 202, art. 223 alin. (1) și art. 399 alin. (1) din Codul de procedură penală. Reglementarea în vigoare se apreciază că răspunde necesității de asigurare a bunei desfășurări a procesului penal, inclusiv prin luarea de măsuri preventive, cu respectarea în același timp a exigențelor prezumției de nevinovăție.

Prevederea unui temei suplimentar de luare a măsurilor preventive privative de libertate care să vizeze prevenirea sustragerii de la executarea unei pedepse, pronunțate sau nu încă de către prima instanță, se poate aprecia că **o asemenea reglementare ar fi de natură să aducă atingere prezumției de nevinovăție a inculpatului, putând fi asemănată cu o antepronunțare în cauza respectivă.**

S-a arătat faptul că prezumția de nevinovăție este prevăzută la nivel constituțional, fiind reglementată în art. 23 alin. (11) din Constituție, potrivit căruia, până la rămânerea definitivă a hotărârilor judecătorești de condamnare, persoana este considerată nevinovată.

Codul de procedură penală statuează, la art. 4, că orice persoană este considerată nevinovată până la stabilirea vinovăției sale printr-o hotărâre penală definitivă.

Convenția europeană a drepturilor omului, la art. 6 parag. 2, evidențiază că orice persoană acuzată de săvârșirea unei infracțiuni este prezumată nevinovată până ce vinovăția sa va fi stabilită legal.

Prezumția de nevinovăție, de care se bucură orice persoană care nu a fost condamnată definitiv, este una dintre cele mai puternice garanții ale demnității și libertății umane, principiul căruia i se subordonează întreaga activitate jurisdicțională.

Prin urmare, posibila sustragere de la executarea unei pedepse neaplicate în mod definitiv de către o instanță de judecată (indiferent dacă procesul penal se află în stadiul anterior sau ulterior pronunțării unei soluții de condamnare de către instanța care soluționează fondul) nu poate constitui *per se* temei pentru luarea unei măsuri preventive.

Reglementarea ca temei juridic pentru a dispune arestarea preventivă într-o astfel de situație poate acredita, conceptual, ideea că procedura judiciară urmează a se finaliza cu executarea unei pedepse. Or, o astfel de abordare într-o procedură judiciară în care nu a fost încă pronunțată a hotărâre definitivă este, fără îndoială, contrară prezumției de nevinovăție.

2. dispozițiilor art. 399 alin. (1) din Codul de procedură penală. Este reglementată expres obligația instanței de a se pronunța cu privire la măsurile preventive în ființă la momentul pronunțării soluției pe fondul cauzei.

A impune obligația de a analiza în toate cauzele necesitatea luării unei măsuri preventive odată cu soluționarea fondului, ar fi de natură să îngreuneze și mai mult activitatea jurisdicțională a instanțelor judecătorești și, totodată, ar fi inutilă. În condițiile în care și în raport de cadrul legislativ actual instanțele de Judecată, în funcție de circumstanțele fiecărei cauze în parte, pot pune în discuție și pot lua măsuri preventive odată cu pronunțarea pe fondul cauzei.

3. dispozițiilor art. 215¹ alin. (8) din Codul de procedură penală. Nu este oportună majorarea de la 5 la 7 ani a perioadei pentru care poate fi menținută măsura controlului judiciar în

faza judecării, cu atât mai mult cu cât propunerea formulată nu este fundamentată de o analiză jurisprudențială care să reflecte o asemenea necesitate.

Măsura controlului judiciar menținută maximum 5 ani pe durata judecării vine de obicei în continuarea unei alte perioade în care a fost luată această măsură, care poate fi de maximum 1, respectiv 2 ani în faza de urmărire penală (dispus potrivit art. 215¹ alin. (6) din Codul de procedură penală), care la rândul ei poate veni în continuarea unei alte măsuri preventive, de cele mai multe ori, dacă este cazul, privativă de libertate (cele 2 ultime ipoteze putând fi și alternative).

Dreptul la un proces echitabil recunoscut în art. 6 parag. 1 din Convenția europeană a drepturilor omului implică inclusiv faptul că orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale într-un termen rezonabil, termen care evident că se analizează de la caz la caz, însă cu atât mai mult acest termen trebuie avut în vedere în cazul subzistenței unei măsuri preventive care aduce ingerințe unora dintre cele mai importante drepturi fundamentale ale persoanei.

Pe de altă parte, majorarea la 7 ani a duratei maxime a controlului judiciar în faza de judecată ar putea primi și semnificația faptului că o asemenea durată pentru un proces, doar în faza judecării, reprezintă un fapt firesc pentru legiuitor, aspect care nu poate fi acceptat.

În conformitate cu prevederile art. 63 din Regulamentul Senatului, republicat, în vigoare, la dezbateri a participat, din partea inițiatorilor, domnul deputat Stelian Ion, care a susținut adoptarea propunerii legislative.

Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări supune spre dezbateri și adoptare, Plenului Senatului, **raportul de respingere și propunerea legislativă.**

În raport cu obiectul de reglementare, propunerea legislativă face parte din categoria legilor **ordinare** și urmează a fi adoptată în conformitate cu prevederile art.76 alin.(2) din Constituția României, republicată.

Potrivit art.75 din Constituția României, republicată, și art. 92 alin. (7) pct. 1 din Regulamentul Senatului, republicat, în vigoare, pentru propunerea legislativă înregistrată la Senat sub nr. L274/2023, **Senatul este primă Cameră sesizată.**

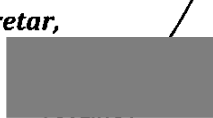
Președinte,

Senator Cristian-Augustin Niculescu-Țâgârleaș

Secretar,

Senator Laura-Mihaela Moagher

Întocmit, consilier Costel Gruia